

Fremsat den [FREMSAT] af økonomi- og erhvervsministeren (Brian Mikkelsen)

Forslag

til

Lov om næring (næringsloven)

§ 1. Loven gælder selvstændig næringsvirksomhed ved detailsalg af varer fra et udsalgssted.

Stk. 2. Næringsdrivende, jf. stk. 1, skal have et opslag med virksomhedens cvr-nr. samt indehaverens navn og adresse på et sted, der er iøjnefaldende for kunderne. Hvis en næringsdrivende ikke har et cvr-nr., anføres alene navn og adresse.

Stk. 3. Ved salg på markeder, udstillinger og messer skal arrangøren senest ved starten have udarbejdet en liste med navn, adresse og cvr-nr. på deltagerne. Listen skal forefindes på markedet, udstillingen eller messen og udleveres på forlangende fra myndigheder eller rettighedshavere. Hvis en deltager ikke har et cvr-nr., anføres alene navn og adresse.

§ 2. Tobaksvarer, drikkevarer med 2,8 pct. alkohol og derover, mineralvand m.v. samt chokolade- og sukkervarer må kun sælges fra udsalgssteder, hvorfra der foregår salg mindst en gang om ugen i en sammenhængende periode på mindst 4 måneder. Dette gælder dog ikke ved salg af disse varer i forbindelse med afholdelse af markeder, udstillinger, messer, dyrskuer, torvehandel o.lign.

§ 3. Skat fører tilsyn med overholdelse af bestemmelsen i § 2, og har, hvis det skønnes nødvendigt, til enhver tid mod behørig legitimation uden retskendelse adgang til at udøve tilsynet i de lokaler, køretøjer m.v., hvorfra varesalget foregår.

Stk. 2. Indehaveren og de personer, der er beskæftiget hos denne, skal yde myndighederne fornøden vejledning og hjælp ved foretagelsen af tilsyn efter stk. 1.

§ 4. Skat kan under iagttagelse af reglerne i retsplejelovens kapitel 74 foretage beslaglæggelse i forbindelse med tilsyn efter § 3.

§ 5. Overtrædelse af § 1, stk. 2 og 3, og § 2, 1. pkt., straffes med bøde.

Stk. 2. Under skærpende omstændigheder eller i gentagelsestilfælde kan straffen for overtrædelse af § 1, stk. 3, og § 2, 1. pkt., stige til fængsel indtil 4 måneder.

Stk. 3. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

§ 6. Loven træder i kraft den 1. januar 2012.

Stk. 2. samtidig ophæves næringslov nr. 185 af 25. marts 1988 med senere ændringer.

§ 7. I lov nr. 606 af 24. juni 2005 om detailsalg fra butikker m.v., som senest ændret ved lov nr. 543 af 26. maj 2010, foretages følgende ændringer:

1. I § 1 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

”Stk. 2. Ved butik forstås ethvert udsalgssted, hvorfra der foregår detailsalg til forbrugere.”

Stk. 2 bliver herefter stk. 3.

2. I § 3 indsættes som nr. 9 og 10:

”9) Fødevarer og husflidsprodukter, der sælges ved torvehandel.

10) Salg af varer på markeder, udstillinger, messer, dyrskuer o.lign.”

§ 8. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. *Indledning*

2. *Baggrund*

2.1 *Liberalisering af omførselsreglerne i 2007*

2.2 *Overvejelser om omførselssalg*

2.3 *Behov for ophævelse af reglerne om salg fra fast forretningssted*

2.4 *Regelforenklning*

3. *Lovforslagets indhold*

4. *Økonomiske og administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner*

5. *Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet*

6. *Administrative konsekvenser for erhvervslivet*

7. *Administrative konsekvenser for borgerne*

8. *Miljømæssige konsekvenser*

9. *Forholdet til EU-retten*

10. *Hørte myndigheder og organisationer*

11. *Sammenfattende skema*

1. *Indledning*

Formålet med lovforslaget er at skabe mulighed for udvikling af nye, innovative forretningskoncepter, så bl.a. iværksættere får bedre mulighed for at afsætte deres varer. Nye, mere fleksible rammer vil kunne medvirke til at øge konkurrencen blandt de erhvervsdrivende til glæde for forbrugerne og vil i sidste ende være til gavn for produktiviteten. Det foreslås derfor, at reglerne i næringsloven om, at salg af varer skal ske fra fast forretningssted, ophæves, således at et krav herom kun opretholdes for ganske få varegrupper.

For at sikre forbrugerbeskyttelsen foreslås det, at den handlende altid skal skilte tydeligt både med indehaverens cvr-nr., navn og adresse. Forbrugerne vil således kunne rette en eventuel reklamation til indehaveren.

Ifølge gældende ret må varer som udgangspunkt kun afsættes fra fast forretningssted, dvs. typisk en butik. Fast forretningssted defineres i næringsloven som ”varige udsalgssteder”, hvilket ifølge Erhvervs- og Selskabsstyrelsens langvarige praksis vil sige udsalgssteder, hvorfra salg sker mindst én gang om ugen i en samlet periode på mindst fire måneder.

Med forslaget om at ophæve kravet om, at salg som udgangspunkt skal foregå fra fast forretningssted, vil en række populære arrangementer, som allerede i dag i et vist

omfang finder sted, kunne foregå inden for næringslovens rammer. En ophævelse vil således understøtte iværksætterier ved blandt andet at muliggøre lagersalg, hvor salg af forskellige varegrupper foregår fra forretningssteder, der ikke lever op til den gældende lovs krav om at være "varige udsalgssteder".

Tilsvarende vil en ophævelse af kravet gøre det muligt, at der sker salg af sportstøj og sportsudstyr ved sportsstævner, ligesom f.eks. salg af bøger og hobbyartikler fra en vogn vil blive muliggjort.

Endvidere åbnes der for de såkaldte "home-parties", dvs. arrangementer med fremvisning og efterfølgende salg af bestemte varer, hvor fremvisning eller salg foregår under private former f.eks. i private hjem, på plejehjem el.lign., typisk for en begrænset kreds af mennesker.

De særlige omførselsregler fra 2007, som liberaliserede de dagligvarer, som kan sælges eksempelvis fra vogne, bliver overflødige, da et sådant salg vil kunne ske efter lovforslaget. Det særlige "omførselsregister", som blev indført med liberaliseringen, kan således også nedlægges.

For ganske få varegruppers vedkommende opretholdes dog et krav om, at salg som udgangspunkt kun må ske fra udsalgssteder, hvorfra der foregår salg mindst en gang om ugen i en sammenhængende periode på mindst 4 måneder. Det drejer sig om tobak, drikkevarer med 2,8 pct. alkohol og derover, mineralvand m.v. samt chokolade- og sukkervarer.

Samtidig foretages der en regelsanering af næringsloven, idet en række bestemmelser, som er selvstændigt reguleret i anden lovgivning, eller som falder uden for næringslovens anvendelsesområde, udgår af næringsloven.

Da butiksbegrebet i lov om detailsalg fra butikker (lukkeloven) hidtil har hvilet på næringslovens bestemmelser om fast forretningssted, foretages enkelte tekniske ændringer i lukkeloven, der skal sikre, at det salg, der efter forslaget bliver lovliggjort, også vil være omfattet af lukketidsreglerne.

2. Baggrund

2.1 Liberalisering af omførselsreglerne i 2007

Ved lovændringen i 2007 skete der en liberalisering af de varer, der kan sælges uden for fast forretningssted, dvs. ved omførsel f.eks. fra en bil, der kører rundt og holder forskellige steder og sælger varer. Liberaliseringen vedrørte i første omgang alene dagligvarer, dvs. varer, der forbruges, samtidig med at de bruges. Som eksempel herpå kan nævnes tandpasta, vaskepulver, kosmetik og fødevarer. Visse varer blev dog af kontrol-, sundheds- og sikkerhedsmæssige hensyn ikke omfattet af liberaliseringen. Det drejer sig om chokolade- og sukkervarer, mineralvand, drikkevarer med 2,8 pct. alkohol og derover, tobaksvarer samt fyrværkeri.

Ved omførsel forstås, at varerne ikke sælges fra et fast forretningssted, men derimod fra et midlertidigt udsalgssted. Det kan være en omkringskørende varevogn, som det kendes fra forretningskonceptet Hjem-Is, men det kan også være salg fra en bod eller et lejet lokale for en kortere periode. For at der er tale om omførsel, skal der fra vognen eller boden/lokalet ske et salg på stedet eller i det mindste optages en bestilling.

Det var vurderingen, at forbrugernes behov i høj grad ville være dækket med den udvidede adgang til omførsel af dagligvarer. Der blev dog indsat en revisionsklausul, så der senere på baggrund af indvundne erfaringer kunne tages stilling til, om der skulle ske en yderligere liberalisering.

Nye koncepter, som f.eks. lagersalg af få dages varighed, har vundet større og større indpas, selvom de er i strid med den gældende næringslovs bestemmelser om, at salg af varer skal ske fra fast forretningssted. Udviklingen har således skabt behov for bedre rammer for nye, innovative forretningskoncepter.

2.2 Overvejelser om omførselssalg

Liberaliseringen af omførselsreglerne i 2007 er blevet godt modtaget af en række iværksættere, som blandt andet er påbegyndt salg af kaffe, is, suppe, vand på flaske, frugt o.lign. fra vogne, som køres rundt på gader og pladser, hvor der kommer mange mennesker. I København har det imidlertid givet anledning til en stor koncentration af sådanne salgsvogne, der har været til gene for den kørende og gående trafik. Der har derfor fra kommunalt hold været fremsat ønske om at kunne hindre eller begrænse sådanne situationer.

Forholdet er imidlertid allerede reguleret i vejlovens § 102, stk. 1, der indeholder en bestemmelse, hvorefter det til en offentlig vej tilhørende areal ikke må anvendes til varig eller midlertidig anbringelse af bl.a. boder eller lignende uden vejbestyrelsens tilladelse.

Privatvejlovens § 49, stk. 1, indeholder en tilsvarende bestemmelse for private veje.

Ifølge Vejdirektoratets praksis omfatter "boder": "mobile boder, herunder håndvogne til gadehandel med frugt, pølsevogne med hjul, cykler med påmonteret fryser o.lign." (skr. 2008-05-28).

Ifølge Vejdirektoratet giver den omtalte hjemmel kommunalbestyrelsen mulighed for at nægte eller begrænse en tilladelse til omførsel, hvis det skønnes nødvendigt. Kommunalbestyrelsen skal i den forbindelse varetage trafikale og vejtekniske hensyn og kan desuden samtidig varetage andre anerkendte, almene hensyn, f.eks. miljømæssige eller ordensmæssige hensyn.

På denne baggrund er det vurderingen, at kommunalbestyrelsen allerede har den fornødne hjemmel til at gribe ind i situationer, hvor omførslen er til gene for den offentlige ro og orden.

2.3 Overvejelser om ophævelse af reglerne om salg fra fast forretningssted

Af næringslovskommissionens betænkning nr. 360 fra 1964 fremgår det bl.a., at baggrunden for at fastholde kravet om "fast forretningssted" er at tilsigte, "at afsætning i almindelighed ikke vil kunne foregå fra f.eks. hotelværelser, idet sådanne ikke vil kunne anses for at være "varige" udsalgssteder".

Allerede i Rapport fra Industriministeriets Fremtidssikringsudvalg fra december 1988 (Baobabrapporten) blev det foreslået, at næringsloven, herunder kravet om fast forretningssted blev ophævet. Begrundelsen var, at "Med EF's indre marked samt den udvidede adgang til postordreservice, især fra udlandet, synes kravet i næringsloven om fast forretningssted at have overlevet sig selv."

I 1998 afgav Turnuspanelet, som bl.a. bestod af repræsentanter for nogle erhverv og organisationer, en rapport om regelforenkling på Erhvervs- og Selskabsstyrelsens område. I rapporten siges det bl.a., at næringsloven er forældet og med fordel kan dereguleres. Mere specifikt peges der på, at kræmmermarkeder bør decentraliseres. Endvidere var det panelets opfattelse, at næringsloven så vidt muligt bør sammenlægges med butikstidsloven (lukkeloven).

Også Butiksstrukturkommissionen anbefalede i sin rapport i 1998, at næringsloven blev ændret bl.a. således, at der blev skabt større mulighed for at drive rullende forretning.

Tanken om at liberalisere næringslovens regler er således ikke ny, men behovet er blevet intensiveret, og da regeringen ønsker at støtte iværksætteri og innovation, er det derfor regeringens holdning, at tiden nu er løbet fra en bestemmelse om fast forretningssted. Bestemmelsen synes ude af trit med den udvikling, der er sket på en række områder med udvikling af nye forretningskoncepter. Hertil kommer, at de forbrugerpolitiske hensyn varetages af anden lovgivning.

I takt med samfundsudviklingen er der dukket nye koncepter op, som forbrugerne og virksomhederne har taget til sig. Det drejer sig f.eks. om de såkaldte lagersalg, hvor salg af forskellige varegrupper foregår fra forretningssteder, der ikke lever op til den gældende lovs krav om at være "varige udsalgssteder". Der kan f.eks. være tale om salg i 14 dage fra tomme butikslokaler eller salg i 2-3 dage fra en ellers tom lagerhal. Efter praksis skal sælgeren imidlertid have til hensigt at sælge varerne i mindst 4 måneder for at leve op til kravet om "varigt udsalgssted".

Tilsvarende har der i en række år eksisteret koncepter - "home-parties" - hvor varer fremvises og tilbydes til salg under private former for en gruppe mennesker med tilknytning til hinanden. Det kan foregå i private hjem, på plejehjem, institutioner, arbejdspladser el.lign. Fælles for disse koncepter er, at de kun vanskeligt kan rummes inden for de eksisterende rammer i næringsloven.

Næringslovens regler om, at varer som udgangspunkt kun må afsættes fra fast forretningssted, er oprindeligt indført for at beskytte forbrugerne. Man antog, at forbrugerne ville have vanskeligere ved at reklamere over varer, der er købt fra en omkringkørende forretning, der holder et sted den ene dag og et andet sted den næste dag eller fra lokaler, som kun holder åbent kort tid for salg.

Forbrugerbeskyttelsen i form af f.eks. oplysningspligt, fortrydelsesret og reklameretsret varetages i dag af andre love, bl.a. forbrugeraftaleloven og købeloven. Der vil dog i næringsloven blive fastsat krav om, at der altid skal skiltes tydeligt både med sælgerens cvr-nr., navn og adresse. Forbrugerne vil således kunne rette en eventuel reklamation til indehaveren.

Begrebet fast forretningssted findes også i andre love. Med ophævelsen af kravet om fast forretningssted i næringsloven er der ikke tilsigtet en ændring af begrebet i disse love. Det gælder således også forbrugeraftalelovens regler herom. Den hidtidige forståelse af begrebet "fast forretningssted" i forbrugeraftaleloven vil således fortsat gælde i forhold til forbrugeraftalelovens regler.

Da de forbrugermæssige hensyn således er varetaget, er det fundet hensigtsmæssigt at ophæve reglerne om fast forretningssted.

Det bemærkes, at selvom begrebet fast forretningssted ophæves i næringsloven, kan der fortsat være regler i anden lovgivning, der er til hinder for, at visse former for salg kan finde sted i et område. Det kan f.eks. være lokalplaner, der forhindrer dette, ligesom der kan være bestemmelser i planloven, der regulerer mulighederne for detailsalg. Der henvises også til bemærkningerne i afsnit 2.2. om reguleringen i vejloven.

2.4 Regelforenklning

Med forslaget om, at lovens anvendelsesområde indskrænkes til kun at gælde selvstændig næringsvirksomhed med detailsalg af varer, bliver en række af næringslovens bestemmelser overflødige og kan ophæves som et led i en regelforenklning. Andre regler er overflødige, fordi de allerede er reguleret i anden lovgivning.

Det gældende krav om bopæl i Danmark foreslås ophævet som overflødigt. Borgere i et andet EU-land, i et EØS-land eller i et andet land, som EU har indgået aftale med, har hidtil været reguleret særskilt i loven. En sådan regulering er imidlertid overflødig, da det i dag allerede følger af traktatens bestemmelser herom. Et sådant krav findes da heller ikke i den nye selskabslov.

Loven indeholder bestemmelser om, at personer, der er myndige eller efter værgemålsloven har fået tilladelse til på egen hånd at drive vedkommende næring, kan drive næringsvirksomhed. Tilsvarende gælder det, at et dødsbo, en ægtefælle, der sidder i uskiftet bo, et konkursbo eller en værge for en person, der er under værgemål med fratagelse af den retlige handleevne kan fortsætte virksomheden med henblik på afvikling, afhændelse eller lignende. Disse regler foreslås ophævet, da der ikke længere stilles særlige krav for at drive næring.

Den gældende bestemmelse, hvorefter alle ansvarlige deltagere i interessentskaber og kommanditselskaber skal opfylde lovens betingelser for at drive næringsvirksomhed, bliver med ophævelse af lovens almindelige betingelser om myndighed, bopæl mv. overflødig.

Der er, som det er tilfældet for personer, ikke behov for særlige regler for, at selskaber og filialer af udenlandske selskaber har ret til at drive næring.

Bestemmelserne i lovens kapitel 3 om andre erhverv foreslås ophævet. Beskyttelsen af betegnelserne "grosserer" og "mester" antages at være dækket af markedsføringslovens regler om urigtige eller vildledende oplysninger, der giver beskyttelse for forbrugerne. Forståelsen af begrebet "vognmandvirksomhed" i kapitel 4 hører ikke hjemme i en næringslov, som fremover kun skal gælde for næringsvirksomhed med salg af varer.

Den hidtidige bestemmelse, om at offentlige institutioners næringsvirksomhed ikke er omfattet af loven, er ikke medtaget, da den er overflødig. Der er ikke grund til at undtage offentlige institutioner, som kun helt undtagelsesvist må foretage detailsalg af varer. Der sker herved en ligestilling mellem offentlige og private virksomheder.

3. Lovforslagets indhold

Fast forretningssted har siden lovens vedtagelse været defineret som et "varigt udsalgssted". Et varigt udsalgssted har i langvarig administrativ praksis været

defineret som et udsalgssted, hvorfra der mindst én gang ugentligt foregår salg i en samlet periode på mindst fire måneder. I takt med samfundsudviklingen er der imidlertid opstået en række populære arrangementer, som i et vist omfang afholdes i strid med næringslovens regler. Det drejer sig bl.a. om de såkaldte "lagersalg" og "home-parties".

Det er regeringens holdning, at tiden er inde til at ophæve de strenge krav, der stilles til fast forretningssted for at understøtte iværksætteri og skabe mulighed for udvikling af nye, innovative forretningskoncepter.

Det foreslås derfor, at kravet om, at varer kun må afsættes fra fast forretningssted - hvorved menes varigt udsalgssted - ophæves. Ved ophævelsen af dette krav skabes der mulighed for, at lagersalg af f.eks. nogle dages varighed lovligt kan finde sted.

Tilsvarende vil de såkaldte "home-parties", hvor varer fremvises og tilbydes til salg under private former for en gruppe mennesker med tilknytning til hinanden, lovligt kunne afholdes. Det kan foregå i private hjem, på plejehjem, institutioner, arbejdspladser el.lign.

Efter den gældende lov skal Erhvervs- og Selskabsstyrelsen give tilladelse til salg på udstillinger, kræmmermarkeder mv. Denne ordning har hidtil været nødvendig for ved disse arrangementer at undtage fra kravet om, at varer kun må sælges fra fast forretningssted. Da kravet om fast forretningssted foreslås ophævet, er der ikke længere behov for, at Erhvervs- og Selskabsstyrelsen giver tilladelse til salg på udstillinger, kræmmermarkeder mv.

Selv om der ikke længere skal tilladelse til salget fra Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, kan der fortsat være tale om, at der skal indhentes en tilladelse fra andre myndigheder, f.eks. politi og kommune. Hvis der eksempelvis på et marked deltager personer med bevilling til handel med brugte genstande, skal disse personer have tilladelse fra politiet.

De særlige regler i næringsloven, som tillader salg ved torvehandel, på markeder og dyrskuer, foreslås ligeledes ophævet, da de vil være overflødige som følge af forslaget om ophævelsen af kravet om fast forretningssted.

Visse varer vil af kontrol- og sundhedsmæssige hensyn ikke blive omfattet af liberaliseringen. Salg af tobaksvarer, drikkevarer med 2,8 pct. alkohol og derover, mineralvand m.v. samt chokolade- og sukkervarer må også fremover kun afsættes fra udsalgssteder, hvorfra der foregår salg mindst en gang om ugen i en samlet periode på mindst 4 måneder. Skats mulighed for tilsyn og beslaglæggelse opretholdes.

Næringslovens regler om, at varer som udgangspunkt kun må afsættes fra fast forretningssted, er oprindeligt indført for at beskytte forbrugerne. Man antog, at forbrugerne ville have vanskeligere ved at reklamere over varer, der er købt fra en omkringskørende forretning, der holder et sted den ene dag og et andet sted den næste dag eller fra lokaler, som kun holder åbent kort tid for salg.

Oplysningskravet skærpes derfor, og det fastsættes som et krav i næringsloven, at der altid skal skiltes tydeligt både med sælgerens cvr-nr., navn og adresse. Forbrugeren vil derved altid vide, hvem der er indehaver af et bestemt forretningssted, og forbrugeren vil således kunne rette en eventuel reklamation til indehaveren.

Endvidere skal der altid ved starten af et marked, en udstilling eller en messe være udarbejdet og forefindes en liste med deltagernes navne og adresse samt cvr-nr., hvis et sådant haves. Det er arrangørens ansvar, at listen findes. Listen skal på forlangende udleveres til myndigheder eller rettighedshavere, der herved får et redskab i bekæmpelsen af ulovligt salg af kopivarer.

Begrebet fast forretningssted findes også i andre love. Med ophævelsen af kravet om fast forretningssted i næringsloven er ikke tilsigtet en ændring af begrebet i disse love. Det gælder således også forbrugeraftalelovens regler herom. Den hidtidige forståelse af begrebet "fast forretningssted" i forbrugeraftaleloven vil således fortsat gælde i forhold til forbrugeraftalelovens regler.

Salg, som sker på steder, der ikke er varigt indrettet som udsalgssted (dvs. på steder, som ikke udgør et fast forretningssted), f.eks. et lagersalg af få dages varighed, vil således fortsat være omfattet af de særlige regler i forbrugeraftalelovens kapitel 3 (om oplysningspligt) og kapitel 4 (om fortrydelsesret), medmindre der sker samtidig udveksling af varen og købesummen. Hvis en forbruger i den beskrevne situation således f.eks. betaler for en vare, men ikke får denne med før dagen efter, vil den erhvervsdrivende være underlagt oplysningspligten, og forbrugeren vil have fortrydelsesret med hensyn til den købte vare. Det samme vil gøre sig gældende, hvor den erhvervsdrivende sælger varen til forbrugeren på kredit. Den erhvervsdrivende skal i så fald på mødet med forbrugeren give tydelig skriftlig oplysning om fortrydelsesretten og om navn og adresse på den person eller virksomhed, over for hvem fortrydelsesretten kan udøves.

Der foretages et par mindre, tekniske ændringer i lov om detailsalg fra butikker m.v. (lukkeloven), så det sikres, at det salg, der efter forslaget bliver lovliggjort, ligeledes bliver omfattet af lukketidsreglerne.

Således sker der i lukkeloven en regulering af bestemmelserne om salg på udstillinger, markeder, messer mv. samt om salg ved torvehandel, der bliver undtaget fra lukketidsreglerne, således at dette salg vil kunne foregå som hidtil.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner
Lovforslaget får hverken økonomiske eller administrative konsekvenser for stat, regioner eller kommuner.

5. Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet

Afskaffelsen af kravet om fast forretningssted betyder, at flere varer kan afsættes fra kortvarige lagersalg, boder, vogne o.lign. Det vil fremme iværksætterier samt innovative forretningskoncepter. Samtidig styrkes konkurrencen mellem de forretningsdrivende til gavn for forbrugeren.

6. Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Forenklingen af sagsgangen i forbindelse med markeder, messer mv. vil være til gavn for erhvervslivet.

Forslaget har været sendt til Erhvervs- og Selskabsstyrelsens Center for Kvalitet i ErhvervsRegulering (CKR) med henblik på en vurdering af, om forslaget skal forelægges Økonomi- og Erhvervsministeriets virksomhedspanel. CKR vurderer ikke, at forslaget indeholder administrative konsekvenser i et omfang, der berettiger, at

lovforslaget bliver forelagt virksomhedspanelet. Forslaget bør derfor ikke forelægges Økonomi- og Erhvervsministeriets virksomhedspanel.

7. Administrative konsekvenser for borgerne

Lempelsen af kravene til fast forretningssted betyder, at borgerne får adgang til nye, innovative forretningskoncepter. Lovforslaget fremmer iværksætteri og giver mulighed for salg af varer fra vogn til gavn for bl.a. udkantsområder. Det gøres enklere at afholde markeder, messer mv., idet der ikke længere skal søges tilladelse hos Erhvervs- og Selskabsstyrelsen.

8. Miljømæssige konsekvenser

Ingen.

9. Forholdet til EU-retten

Med forslaget sker der reelt en ophævelse af begrebet "fast forretningssted". Lovforslaget vurderes derfor ikke at indeholde EU-retlige aspekter.

10. Hørte myndigheder og organisationer

Forslaget har været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer: Advokatrådet, Arbejdsgiverforeningen Konditorer, Bager- og Konditormestre i Danmark, Bagere og chokolademagere, Benzinformandernes Fællesrepræsentation, Beskæftigelsesministeriet, Bryggeriforeningen, Coop Danmark A/S, Danmarks Aktive Forbrugere, Danmarks Apotekerforening, Danmarks Fiskehandlere, Danmarks Fotohandlerforening, Danmarks Optikerforening, Danmarks Restauranter og Cafés, Danmarks Sportshandlerforening, Dansk Arbejdsgiverforening, Dansk Detail, Dansk Erhverv, Dansk Frisør og Kosmetikerforbund, Dansk Frisørmesterforening, Dansk Industri, Dansk Landbrug, Dansk Landbrugsrådgivning – Landscentret, Dansk Supermarked A/S, Danske Advokater, Danske Cykelhandlere, Danske Guldsmede og Urmagere, Danske Helsekostforretningers Brancheforening, Danske Håndværksslagtere, Danske Regioner, Danske Slagtemestres Landsforening, De Samvirkende Købmænd, Den Danske Boghandlerforening, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, DSB Detail A/S, Ejendomsforeningen Danmark, Energi- og Olieforum, Finansministeriet, Forbrugerrådet, Foreningen af Dagligvaregrossister, Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, Foreningen Danske Revisorer, Foreningen Registrerede Revisorer, Forsvarsministeriet, Frederiksberg Kommune, Helsebranchens Leverandørforening, HK, HK-Handel, HORESTA, Håndværksrådet, Indenrigs- og Socialministeriet, Justitsministeriet, Kirkeministeriet, Klima- og Energiministeriet, Kommunernes Landsforening, Kulturministeriet, Københavns City Center, Københavns Kommune, Københavns Politi, Landbrugets Rådgivningscenter, Landdistrikternes Fællesråd, Landsforeningen af landsbysamfund, Landsorganisationen af Danmarks Detailfiskehandlere, Landsorganisationen i Danmark, Materialistforeningen, Miljøministeriet, Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration, Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri, Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse, Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling, Nærbutikkernes Landsforening, Ostehandlerforeningen Danmark, Politidirektøren i København, Politidirektørforeningen, Promaxx Ejendomsadministration John Madsen, Rigsadvokaten, Rigspolitiets afdeling E, Skatteministeriet, Statsministeriet, Transportministeriet, Udenrigsministeriet, Undervisningsministeriet, Urmagernes og Optikernes landssammenslutning, Visit Denmark.

11. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindre udgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
<i>Økonomiske og administrative konsekvenser for stat, regioner og kommuner</i>	Ingen	Ingen
<i>Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet</i>	Afskaffelsen af kravet om fast forretningssted betyder, at flere varer kan afsættes fra kortvarige lagersalg, boder, vogne o.lign. Det vil fremme iværksætterier samt innovative forretningskoncepter. Samtidig styrkes konkurrencen mellem de forretningsdrivende til gavn for forbrugeren	Ingen
<i>Administrative konsekvenser for erhvervslivet</i>	Forenklingen af sagsgangen i forbindelse med markeder, messer mv. vil være til gavn for erhvervslivet	Ingen
<i>Administrative konsekvenser for borgerne</i>	Lempelsen af kravene til fast forretningssted betyder, at borgerne får adgang til nye, innovative forretningskoncepter	Ingen
<i>Miljømæssige konsekvenser</i>	Ingen	Ingen
<i>Forholdet til EU-retten</i>	Med forslaget sker der reelt en ophævelse af begrebet "fast forretningssted". Lovforslaget vurderes derfor ikke at indeholde EU-retlige aspekter	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

§ 1, stk. 1, angiver det foreslåede anvendelsesområde for næringsloven. Som hidtil gælder loven for selvstændig næringsvirksomhed. Virksomhed i andens tjeneste falder således uden for loven. Ved næringsvirksomhed forstås virksomhed, som udføres for andre og er erhvervsmæssig. At virksomheden er erhvervsmæssig vil sige, at den direkte eller indirekte tilsigter en økonomisk fordel.

I modsætning til den gældende næringslov foreslås det, at anvendelsesområdet begrænses til detailsalg af varer. Engrossalg er således ikke omfattet af lovforslaget. Det samme gælder salg af tjenesteydelser, f.eks. salg af et telefonabonnement. Til gengæld omfatter forslaget alle former for detailsalg, uanset om det sker fra et

midlertidigt eller et fast udsalgssted, og uanset om det foretages fra en butik, en bod eller en vogn, der kører rundt fra sted til sted. Også salg på markeder, udstillinger, messer mv. er omfattet af lovens anvendelsesområde. Det samme gælder internethandel og postordresalg.

Lovens anvendelsesområde korresponderer derved med anvendelsesområdet i lov om detailsalg fra butikker m.v. (lukkeloven). For at sikre, at det salg, der efter forslaget nu tillades, skal omfattes af lukketidsreglerne i lukkeloven, foretages et par mindre, tekniske ændringer heri, se nærmere under bemærkningerne til § 7.

Efter den gældende næringslov er det kun personer, der må omføre varer, dvs. sælge varer fra et ikke-fast forretningssted (typisk fra en omkørende vogn eller en bod, der kun er der kortvarigt). Med afskaffelsen af begrebet fast forretningssted, hvorfra både personer og selskaber har kunnet afsætte varer, sondres der ikke længere mellem salg fra et længerevarende udsalgssted (butik) og salg ved omførsel. Der er derfor ikke længere grundlag for at bibeholde sondringen mellem personers og selskabers mulighed for salg af varer. Både personer og selskaber foreslås derfor omfattet af alle lovens regler.

Da kravet om, at detailsalg af varer kun må foregå fra fast forretningssted, foreslås ophævet, bliver en række nye former for salg umiddelbart lovlige. Det gælder for bl.a. lagersalg, privat salg (home-parties, salg i private hjem, på institutioner som f.eks. plejehjem, arbejdspladser o.lign.) samt salg på udstillinger, messer og markeder, shop-in-shop mv.

Lagersalg vil efter forslaget kunne afholdes i overensstemmelse med næringslovens regler. Lagersalg afholdes ofte fra en hal, en tom butik el. lign., hvor en person eller en virksomhed lejer sig ind for en kortere periode med henblik på et hurtigt salg af et parti varer.

Også de såkaldte "home-parties", hvor en gruppe mennesker får fremvist forskellige varer med henblik på køb af varerne, bliver lovlige.

Salg i private hjem, på institutioner som f.eks. plejehjem, arbejdspladser o.lign. bliver lovligt. Der kan f.eks. være tale om situationer, hvor en familie anmoder en forretningsdrivende om at komme i hjemmet og fremvise eksempler på varer med henblik på salg til familien. Der vil typisk være tale om situationer, hvor der er behov for at tage mål i forbindelse med f.eks. indkøb af tæpper eller gardiner, hvor det er afgørende, at farver og mål er nøje afpasset til hjemmet. Muligheden for salg i private hjem vil samtidig kunne komme fx personer med dårlig mobilitet eller personer, der bor i udkantsområder med langt til forretningerne til gavn.

Den forretningsdrivende må dog ikke henvende sig uanmodet, men kun komme efter udtrykkelig aftale med forbrugeren, jf. forbrugeraftaleloven (dørsalgsloven).

Salg på udstillinger, messer og kræmmermarkeder har hidtil kun kunnet ske efter tilladelse fra Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, da der var tale om et salg, som ikke sker fra fast forretningssted. Da dette krav nu foreslås ophævet, kan salg på udstillinger, messer og kræmmermarkeder finde sted uden tilladelse fra Erhvervs- og Selskabsstyrelsen. Salget vil som hidtil kunne foregå på helligdage, jf. forslagets § 7, der vedrører lukkeloven.

Stk. 2 indeholder en skærpet oplysningspligt for den næringsdrivende, idet der nu skal skiltes tydeligt med såvel cvr-nr. som navn og adresse. Forbrugeren vil herved altid kunne rette en eventuel reklamation til indehaveren. Har den næringsdrivende ikke noget cvr-nr. - f.eks. fordi den årlige omsætning ikke overstiger 50.000 kr. - skal der skiltes med navn og adresse på et sted, der er tydeligt for forbrugeren.

Selvom kravet om, at salg kun må ske fra fast forretningssted, ophæves i næringsloven, vil den hidtidige forståelse af begrebet "fast forretningssted" i forbrugerftaleloven fortsat gælde i forhold til forbrugerftalelovens regler.

Salg, som sker på steder, der ikke er varigt indrettet som udsalgssted, f.eks. et lagersalg af få dages varighed, vil således fortsat være omfattet af de særlige regler i forbrugerftalelovens kapitel 3 (om oplysningspligt) og kapitel 4 (om fortrydelsesret), medmindre der sker samtidig udveksling af varen og købesummen. Hvis en forbruger i den beskrevne situation således f.eks. betaler for en vare, men ikke får denne med før dagen efter, vil den erhvervsdrivende være underlagt oplysningspligten, og forbrugeren vil have fortrydelsesret med hensyn til den købte vare. Det samme vil gøre sig gældende, hvor den erhvervsdrivende sælger varen til forbrugeren på kredit. Den erhvervsdrivende skal i så fald på mødet med forbrugeren give tydelig skriftlig oplysning om fortrydelsesretten og om navn og adresse på den person eller virksomhed, over for hvem fortrydelsesretten kan udøves.

Bestemmelsen i forslagets *stk. 3* fastslår en praksis, hvorefter tilladelser til kræmmermarkeder kun blev givet på betingelse af, at der af arrangøren af et kræmmermarked, blev udarbejdet en liste med navn, adresse og cvr-nr. på alle deltagerne ved arrangementet. Listen, som på forlangende skal udleveres til bl.a. myndighederne, skal hjælpe myndighederne bl.a. i jagten på salg af kopivarer. Det er fundet hensigtsmæssigt at udvide kravet til også at omfatte messer og udstillinger.

Til § 2

Den foreslåede § 2 svarer i liberaliseret form til den gældende næringslovs § 12, stk. 1, nr. 2, der undtog visse varer fra omførselsreglerne af kontrol- og sundhedsmæssige grunde. Bestemmelsen stiller krav om, at salg af tobaksvarer, drikkevarer med 2,8 pct. Alkohol, mineralvand m.v. og derover samt chokolade- og sukkervarer kun må afsættes fra udsalgssteder, hvorfra der foregår salg mindst en gang om ugen i en samlet periode på mindst 4 måneder. Skats mulighed for tilsyn og beslaglæggelse opretholdes, jf. §§ 3 og 4.

For at sikre, at alt, hvad der lovligt kan foregå efter den gældende lov, også vil kunne foregå efter liberaliseringen, fritages i 2. pkt. salg af disse varer ved afholdelse af markeder, udstillinger, messer, dyrskuer, torvehandel o.lign. Der er tale om arrangementer, der typisk er af kort varighed. Fritagelsen gælder således også festpladser, omrejsende tivoler o.lign. Hvis der i forbindelse med salg sker servering, vil restaurationslovens regler skulle overholdes.

Til § 3

§ 3 er en videreførelse af § 26 b i den gældende næringslov, som omhandler Skats muligheder for tilsyn i forbindelse med omførsel. Skat skal således kunne føre tilsyn med overholdelse af forslagets § 2, 1. pkt., hvorefter tobaksvarer, drikkevarer med 2,8 pct. alkohol og derover, mineralvand m.v. samt chokolade- og sukkervarer kun må sælges fra udsalgssteder, hvorfra der foregår salg mindst en gang om ugen i en sammenhængende periode på mindst 4 måneder.

Med forslaget i *stk. 1* får Skat mulighed for også efter næringsloven at føre tilsyn med næringsdrivende, som sælger sådanne varer.

Efter *stk. 2* skal indehaveren eller de personer, der er beskæftiget hos denne, yde myndighederne fornøden vejledning og hjælp i forbindelse med et tilsyn.

Den personkreds, der kan føres tilsyn med, defineres således, at både den, der ejer varerne, og den, der har dem i besiddelse, er omfattet. En person skal således ikke kunne henvise til, at varerne ikke tilhører vedkommende, og derved undgå ansvar for forholdet.

Det forudsættes, at myndigheden fører tilsynet under iagttagelse af reglerne i retssikkerhedsloven.

Til § 4

Forslagets § 4 viderefører § 26 c i den gældende næringslov, således at Skat i forbindelse med tilsyn har en mulighed for at beslaglægge varer efter reglerne i retsplejelovens kapitel 74.

Hvis Skat i forbindelse med deres almindelige kontrol mv. støder på ulovligt salg af tobaksvarer, drikkevarer med 2,8 pct. alkohol og derover, mineralvand m.v. samt chokolade- og sukkervarer, vil det være uhensigtsmæssigt, hvis skat ikke kan beslaglægge disse varer.

Beslaglæggelse skal ske under hensyntagen til reglerne i retsplejelovens kapitel 74.

Til § 5

Det foreslås at strafbelægge overtrædelser af bestemmelsen i § 1, stk. 2, hvorefter der skal skiltes tydeligt med cvr-nr., navn og adresse over for forbrugeren, samt i skærpet grad bestemmelsen i § 1, stk. 3, hvorefter der skal udarbejdes lister over deltagerne i de enkelte arrangementer. Herudover strafbelægges § 2, 1. pkt., der stiller krav om, at visse varer kun må afsættes fra et udsalgssted, hvorfra der foregår salg mindst en gang om ugen i en sammenhængende periode på mindst 4 måneder. Efter gældende ret er kravet om, at næringsdrivende, der har fast forretningssted, skal have et iøjnefaldende opslag med indehaverens navn, samt kravet om, at varer som udgangspunkt kun må afsættes fra fast forretningssted, også strafbelagt.

Til § 6

Lovens ikrafttræden foreslås fastsat til den 1. januar 2012.

Til § 7

Til nr. 1

Lov om detailsalg fra butikker m.v. (lukkeloven) har hidtil bygget på næringslovens begreb om fast forretningssted. Det betyder, at salg af varer som udgangspunkt kun har kunnet finde sted, hvis udsalgsstedet har holdt åbent for salg mindst en gang om ugen i en sammenhængende periode på mindst 4 måneder.

Da lovforslaget ophæver kravet om, at varer kun må sælges fra fast forretningssted, er det nødvendigt at foretage en justering af butiksbegrebet i lukkeloven, så det sikres, at det salg, der efter lovforslaget lovliggøres, også vil være omfattet af lukketidsreglerne i lukkeloven.

I den foreslåede ændring til lukkelovens § 1, stk. 2, defineres en butik derfor som ethvert udsalgssted, hvorfra der foregår detailsalg til forbrugere. Det betyder, at loven nu omfatter alle former for detailsalg, uanset om salget sker fra et midlertidigt eller et fast udsalgssted, og uanset om det foretages fra en butik, en bod eller en vogn, der kører rundt fra sted til sted. Også salg på markeder, udstillinger, messer mv. er omfattet af lovens anvendelsesområde. Det samme gælder internethandel og postordresalg.

Da det imidlertid ikke med liberaliseringen har været hensigten at forbyde salg på tidspunkter, hvor det under den gældende lovgivning er tilladt, er der endvidere foreslået en tilføjelse til lukkelovens bestemmelse om særlige varer, der er undtaget fra lukketidsbestemmelserne, jf. bemærkningerne nedenfor til nr. 2.

Til nr. 2

I den gældende næringslov er salg af fødevarer og husflidsprodukter på markeder, dyrskuer og ved torvehandel fritaget fra lukketidsreglerne i lukkeloven, da der ikke er tale om salg fra fast forretningssted. Det samme gælder salg af varer på kræmmermarkeder, udstillinger, messer o.lign.

Da disse situationer efter forslaget ikke længere vil være omfattet af særlige bestemmelser i næringsloven, og da det ikke med den foreslåede generelle liberalisering har været tanken, at der skulle ske indskrænkning i disse rettigheder, foreslås bestemmelserne indsat i § 3 som nr. 9 og 10 i lukkeloven, der omhandler varegrupper, der er undtaget fra de generelle lukketidsregler. Det betyder, at der fortsat kan ske salg af disse varer på lovens lukkedage.

Det foreslåede nr. 9 omfatter salg af alle fødevarer samt husflidsprodukter. Ved husflidsprodukter forstås som hidtil genstande, hvor der til fremstillingen ikke kræves håndværksmæssig eller industriel uddannelse, og som er fremstillet uden anden medhjælp end ægtefælle og hjemmeværende børn og børnebørn.

Det foreslåede nr. 10 omfatter salg af varer på markeder, udstillinger, messer, dyrskuer o.lign. Den mest almindelige form for markeder er kræmmermarkeder. Kræmmermarkeder er markeder af kortvarig karakter - typisk 2-3 dage i forbindelse med en weekend - hvor der fortrinsvis sælges ukurante varer. Det har hidtil været en betingelse for at kunne afholde kræmmermarkeder, at der deltager kræmmere, der har tilladelse til salg af brugte varer, samt at markedet afholdes i tilknytning til en særlig begivenhed, f.eks. en byfest, et omrejsende tivoli eller lignende. Disse krav opretholdes ikke.

De såkaldte *permanente kræmmermarkeder*, f.eks. ugentlige markeder i en bestående bygning, hvor studepladser udlejes til næringsdrivende og private, vil ikke kunne benytte sig af undtagelsesreglerne for markeder. Permanente kræmmermarkeder finder sted på en fast lokalitet, salget er ikke kortvarigt og det er de samme virksomheder, som har standene. Konceptet svarer således til det, der finder sted i butikcentre.

Ved salg i henhold til nr. 10 skal der udarbejdes lister med navn adresse og cvr-nr. på deltagerne, jf. forslagets § 1, stk. 3.

Mindre dagligvarebutikker, der er omfattet af lukkelovens § 5, vil ikke kunne fradrage omsætning fra salg af varer, som omhandlet i § 3, nr. 9-10, i den realiserede omsætning i henhold til § 5.

Det gadesalg, der er opstået efter den seneste liberalisering af næringsloven - salg af kaffe o.lign. - vil fortsat kunne finde sted i lukketiderne, da disse virksomheder typisk kun sælger dagligvarer, og da de ikke vil have en omsætning, der overstiger omsætningsgrænsen.

Endvidere vil en del gadesalg, som i dag ikke er lovligt, ikke længere være i strid med næringslovens bestemmelser. Salg af produkter i forbindelse med sportsarrangementer og koncerter vil således kunne finde sted, hvis der ikke er andre forhold, som er til hinder herfor, fx vejlovens eller privatvejlovens regler.